

TÍTULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS

Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia

Práctica de conservación activa dos bens arqueolóxicos II

Departamento: Conservación e restauración de materiais arqueolóxicos

Obrigatoria da especialidade	Curso: 3º arqueoloxía	2º Cuadrimestre	11 ECTS
------------------------------	-----------------------	-----------------	---------

Práctica

Profesor: Fernando Carrera

fcarrera@edu.xunta.gal

Horario: 12 horas semanais

DESCRIPCIÓN DA MATERIA

Aplicación dos criterios, sistemas e técnicas de intervención para a conservación e restauración dos bens arqueolóxicos. Execución dos tratamentos de conservación e restauración propios, mediante obra rea, ou ocasionalmente maquetas. Elaboración de informes.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T9	Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinares e en contextos culturais diversos.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X2	Coñecer e identificar a composición material do ben cultural e os procedementos e técnicas empregados na súa elaboración.
X4	Determinar os exames ou análises precisos para avaliar os seus resultados.
X5	Determinar os criterios de intervención e decidir o tratamento de conservación máis axeitado.
X7	Deseñar sistemas e tratamentos de conservación e restauración.
X11	Acadar a capacidade de colaborar e traballar en equipo con outros profesionais.
X15	Coñecer os riscos laborais e as medidas e normas de seguridade e saúde, e a súa aplicación para o restaurador, os bens culturais e o medio.
X16	Usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade cara ao patrimonio cultural e medioambiental.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE DE ARQUEOLOXÍA

EA1	Diagnosticar as alteracións dos bens arqueolóxicos e dos seus materiais constitutivos mediante o seu exame, identificación, análise e valoración.
EA2	Decidir e executar os tratamentos máis adecuados a cada caso, poñendo en práctica os coñecementos, os criterios, os procedementos técnicos e as habilidades e destrezas adquiridas.

CURSO ACADÉMICO 2019-2020

EA4	Planificar, documentar e facer o seguimento do proceso de conservación e restauración dos bens arqueolóxicos, aplicando a metodoloxía de traballo pertinente.
EA5	Establecer un diálogo interdisciplinario con outros profesionais relacionados co ámbito do patrimonio cultural, especialmente no concernerente ao arqueolóxico.
EA 8	Realizar unha análise crítica da metodoloxía, os tratamentos e os materiais empregados e avaliar a eficacia da intervención realizada.
EA1 0	Utilizar os recursos que as novas tecnoloxías facilitan para o desenvolvemento do exercicio profesional.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA MATERIA

Coñecer os tipos de bens arqueolóxicos, os procesos e axentes de alteración específicos.
Acadar a capacidade para diagnosticar o estado dos bens arqueolóxicos
Acadar a capacidade para deseñar e executar proxectos de conservación sobre bens arqueolóxicos

UNIDADES DIDÁCTICAS

Unidade	Subtemas	% no total da materia
1. Diagnose de materiais arqueolóxicos	- Determinación do estado de conservación - Propostas de intervención - Execución - Redacción de informes	25 %
2. Limpeza de materiais arqueolóxicos	- Determinación do estado de conservación - Propostas de intervención - Execución - Redacción de informes	25 %
3. Consolidación e adhesión de materiais arqueolóxicos	- Determinación do estado de conservación - Propostas de intervención - Execución - Redacción de informes	25 %
4. Reintegración de materiais arqueolóxicos	- Determinación do estado de conservación - Propostas de intervención - Execución - Redacción de informes	25 %

PLANIFICACIÓN DOCENTE

Metodoloxías	Horas aula	Horas fóra	Total
Prácticas de laboratorio	186		186
Lecturas e debates, informes, estudos de casos, resolución de problemas	30	59	89

Total	216	59	275
--------------	------------	-----------	------------

METODOLOXÍA DOCENTE	
Metodoloxía	Descrición
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia. Supervisadas polo profesor, e de forma individual ou en grupo.
Traballo tutelado	Realización dun proxecto de tratamento dunha peza arqueolóxica, utilizando os materiais didácticos proporcionados na clase ou a través das plataformas docentes.
Lecturas e debates, informes, estudos de casos, resolución de problemas	O alumnado: - Traballará sobre diversas obras realizando diagnoses e propostas de tratamentos. - Presentará os traballos realizados, explicando os problemas atopados, as solucións aportadas e os resultados obtidos - De maneira individual ou en grupo elaborará os informes das pezas tratadas

SISTEMAS DE AVALIACIÓN		
Método	Criterios	% avaliación
Prácticas, lecturas e estudos de casos	-Aplicación dos coñecementos adquiridos -Capacidade de análise crítico -Adquisición competencias teóricas -Os criterios de cualificación quedarán expresados en rúbricas dispoñibles na plataforma docente.	50%
Traballo de materia	-Calidade: rigor técnico; grao de aplicación de conceptos teóricos e corrección no desenvolvemento do exercicio. Claridade e eficacia na expresión, calidade da presentación e participación no debate. -O criterio de cualificación quedará expresado nunha rúbrica dispoñible na plataforma docente	40%
Observación sistemática	-Asistencia a clase, participación activa en debates e prácticas propostas, asimilación e aplicación dos coñecementos adquiridos.	10%
Total		100 %

OUTROS COMENTARIOS Á AVALIACIÓN E MEDIDAS DE RECUPERACIÓN

- A asistencia é obrigatoria. A cualificación do apartado “observación sistemática” basearase nos seguintes principios:
 - 5% asistencia. A non asistencia a 6 ou máis clases suporá unha cualificación de 0; entre 4 e 6, 0,5.
 - 5% continuidade, que avaliará a presentación en tempo e forma os exercicios propostos. A presentación tardía de máis de 5 traballos suporá unha cualificación de 0, entre 3 e 5, 0,5.
 - A cualificación de 0 nalgún destes dous epígrafes suporá a inmediata presentación a unha proba escrita en convocatoria ordinaria.
- Avaliarase de forma continua e permanente o progreso do proceso de aprendizaxe, incluíndo todos os resultados acadados no traballo continuado de clase, as lecturas, exercicios e traballos entregados no tempo estipulado.
- A cualificación poderá ser:
 - Non presentado: cando non se presenten a totalidade dos traballos establecidos ó longo do curso.
 - Suspenso: cando, presentados todos os traballos, a cualificación obtida non supere o 4,9.
 - Aprobado (coa cualificación correspondente) cando, presentados todos os traballos, a cualificación obtida supere o 4,9.

Nos casos de cualificacións “non presentado” ó “suspenso”, na convocatoria ordinaria, proporanse as tarefas que permitan a recuperación parcial/total segundo as partes non superadas, que incluírán:

- Unha proba escrita de valor 60% do total da cualificación final. Para a presentación á proba será necesario ter presentado o traballo de materia e resto de prácticas.
 - Presentación e avaliación do traballo de materia (30%).
 - Presentación e avaliación do resto de actividades propostas ó longo do curso (10%).
- O alumnado que non supere a convocatoria ordinaria terá a posibilidade de presentarse á convocatoria extraordinaria. Nesta convocatoria o alumnado terá que realizar unha proba escrita de valor 70% sobre a cualificación.
- Dita convocatoria conterà outros elementos de avaliación, por valor 30%, correspondentes ós traballos presentados na convocatoria ordinaria (20% traballo; 10% lecturas e prácticas;).

ATENCIÓN PERSONALIZADA

Ofrecerase atención personalizada ao alumnado durante todo o curso. As titorías poderán ofrecerse durante as sesións presenciais de docencia, no despacho do profesor, así como mediante correo electrónico

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

- Berdoucou, M. Cl. (Coord.) (1990). *La conservation en archéologie*. Masson, Paris.
- Black, J. (comp.) (1987). *Recent advances in the conservation and analysis of artefacts*. Summer School Press, University of London, London.
- Cronyn, J.M. (1990). *The elements of archaeological conservation*. Routledge, London.
- Delcroix, G.; Tortel, C. (1973). *Contribution a l'élaboration d'une méthodologie de la sauvegarde des Biens Culturels*. Imprimerie CNRS, Paris.
- Dowman, E.D. (1970). *Conservation in field archaeology*. Methuen and Co., LTD, London.
- Fenández, C., Castro, L. y Pérez, F. (eds.) (1993). *Arqueología y Conservación*. Concello de Xinzo de Limia, Ourense.

- Kühn, H. (1986). Conservation and restoration of works of art and antiquities. Vol. 1. Butterworths, London.
- Laborde Marqueze, A. (1986). Conservación y restauración en yacimientos prehistóricos. Cahier Noir (monográfico), Centro de Recerques paleo-eco-socials, Girona.
- Meyer, N. y Relier, C. (eds.) (1988). Conservation des sites et du mobilier archéologiques. Principes et méthodes. Études et documents sur le patrimoine culturel, 15. Unesco, Paris
- Pearson, C. (1988). Conservation of marine archaeological objects. Butterworths, London.
- Plenderleith, H.J. (1967). La conservación de antigüedades y obras de arte. ICROA, Madrid.
- Roy, A. & Smith, P. (eds.) (1996). Archaeological Conservation and its consequences. Preprints of the IIC Copenhagen Congress, 1996. London (2 artigos)
- Stanley Price, N. (1984). La conservación en excavaciones arqueológicas. ICCROM. Ministerio de Cultura, Madrid.
- VV.AA. (1985) "Restauración", número monográfico de Revista de arqueología. Zugarto Ediciones, Madrid.